

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De priore Claraeuallis, qui conuersus vt aliquid raperet, mirabiliter
mutatus est. cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

DE CONVERSIONE

4

Psal. 83. re in charitate, ire de virtute in virtutem, donec videatur Deus deorum in Sion, id est, in contemplatione. de hac per Psalmistam dicitur: Ascensiones in corde suo disposuit, &c. Conuersio de corde est mentis excessus in contemplatione: hac vsa sunt caelestia illa animalia, quae ibant & reuertebantur. Ibant de corde ad Deum, per contemplationem ascendendo; reuertebantur ad actionem rursus descendendo. Contemplatio supra cor est, vnde excessus mentis in scripturis dicitur. Dicitur autem conuersio, quasi simul versio, id est totalis. Secundum hoc, qui vnum vitium deserit, & ab altero non recedit, se quidem vertit, sed non conuertit. Vnde Psalmista orat; Conuerte nos Deus salutaris noster, &c. Est & alia species conuersionis, cum quis locum & habitum mutat, zelo alicuius religionis. Talis conuersio saepe fit sine contritione. Neque magnum est coram Deo peccatorem mutare locum, & non vitium; mutare vestem, & non mentem, Monstruosa res est, sub vestitu ouium, cor gerere lupinum. APOLLONIVS. Nunquid hoc contingere solet? CAESARIVS: Etiam, ecce exemplum.

CAPVT III.

De ijs qui in conuersione habitum & locum, non autem mentem mutant. **R**etulit mihi frater Godefridus monachus noster, quondam canonicus sancti Andreae in Colonia, cum essemus simul in probatione, rem dignam memoria. Asserebat sibi a quodam monacho Clauallii bene noto relatum, quendam clericum actum trutanum, quales per diuersas vagari solent prouincias, venisse ad Claramvallem, non quidem zelo ordinis, sed vt aliquid monasterio raperet sub pallio religionis. Factus itaque nouitius, cum per totum annum probationis suae insidiaretur ornamentis Ecclesiae, & propter diligentem custodiam satisfacere nequiuisset cordis sui malitiae, haec intra se cogitabat: Cum factus fuero monachus, & licuerit ministrare, sine nota ac labore ipsos calices subtraham, sicque recedam. Ecce tali intentione legit professionem, promittit obedientiam, induit cucullam. Sed pius Dominus,

Exer. 18. qui non vult mortem peccatoris, sed vt conuertatur &

& viuat, peruersam voluntatem mirabiliter mutauit, & venenum in antidotum misericorditer conuertit. Induto enim habitu monachali, contritus & conuersus adeò profecit in sancta religione, vt non multo pòst propter meritum vitæ ad dignitatem Prioratus ascenderet in Claravalle, & vt iam dixi, ipso eius culpa alijs facta est medicina: nam postea sapius ista recitare solitus erat nouitijs, & plurimum in eis ædificati sunt. APOLLONIVS: Vellem nosse, vnde ei talis ac tanta fuerit mutatio. CÆSARIVS: Vt estimo principaliter ex misericordia Dei; secundario ex virtute & benedictione monachali, vt ait quidam sanctorum patrum antiquorum, habitus monachi virtutem habet baptismi. Nouerunt multi Henricum Conuersu de Claustro Hemmenrode, magistrum in Grangia, quæ vocatur Hart, qui testatus est Spiritum sanctum in specie columbæ super caput cuiusdam nouitij descēdisse, cū in monachum benediceretur ab abbate. APOLLONIVS: Audio in isto quod lætificat, sed quoddam occurrit memoriæ, quod multum me terret: quosdam intellexi venisse ad ordinem bona intentione, & adolescentes magnæ innocentia, qui processu temporis respexerunt retro, & perierunt. CÆSAR. Frequenter audiui talia; dicere solitus erat dominus Ioannes Archiepiscopus Treuerensis, vir prudens, & cui satis erant nota ordinis nostri secreta, rarum esse quod pueri, vel iuuenes ad ordinem venientes, quorū conscientias pondus peccati non grauat, feruentes sint; imò, quod miserabile est, vel in ordine tepidè & minùs bene viuunt, vel ab ordine prorsus recedunt: quia non est in eis timor accusatricis conscientia, de virtutibus suis præsumunt, sicque subortis tentationibus minùs resistunt. Nosti fratrem, qui infra hunc mēse de Grangia vicina deceptus a muliere recessit? APOLLONIVS: Optimè. CÆSARIVS: De isto mihi constabat, quòd corpore virgo fuit, iuuenis disciplinatus, ita quòd neminem inter Cōuersos estimabam eo meliorem. APOLLONIVS: Verè Dominus, vt dicit Propheta, terribilis in consilijs super filios hominum.

*Hier. ep.
25. de o-
bita Ble-
silla.*

Psal. 65.

DE CONVERSIONE

CÆSARIUS: Dicam tibi & aliud, quod temporibus seniorum nostrorum contigit in Claustro, matre nostra Hemmenrode, sicut illorum relatione cognoui.

CAPVT IIII.

*Resiliētes
à susce-
pto pro-
posito re-
ligionis.*

VENIT illuc quidam adolescentulus multum deuotè & humiliter petens ingressum; susceptus autem, sine querela conuersatus est. Hūc uerò venerabilis sacerdos Dauid, de cuius sanctitate mira dicuntur, specialiter amabat, & ad propositum religionis uerbis suis mellifluis frequētius animabat: cui iuuenis idem sequentias & quæque dulcia cantica de Domina nostra uersa uice recitauit, quibus sanctam illius deuotionem sapius excitauit. Eodem anno stante aquilone, à quo panditur omne malum, cœpit idem nouitius fluctuare, & quia periculosè tentaretur, sancto uiro indicare; à quo multis sermonibus confortatus, cū tentatio non cessaret, tandem de perseverantia desperatus ait: Ecce iam recedo, diutius quod patior sustinere non ualeo. Et sanctus; Expecta me, inquit, donec uadam ad ecclesiam, & orem, & promisit. Festinante uiro Dei ad oratorium, ille concito cursu rediit ad seculum, timens eius sanctis orationibus retineri. Reuersus venerabilis sacerdos ab oratione, cū non inuenisset, quem reliquerat in probatione, gemens ait: Non est omnibus datum, scilicet ut perseverent in ordine. APOLLONIVS: Stupenda sunt, quæ audio: prior, de quo supra dictum est, Clarevallis, in sua & à sua peruersitate conuertitur; adolescens iste in sua conuersione peruertitur. Quid tibi de his sentiendum uideatur, edicito. CÆSARIUS: Dico, sicut dixit sanctus; Non est omnibus datum. In illo manifesta Dei misericordia prædicatur, in isto occultum Dei iudicium formidetur. Miserebor, ait, cuius misereor; & misericordiam præstabo cui miserebor: Non enim uolentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. APOLLONIVS: Procede ergo, quia expediri uolo, quo instinctu quibusue occasionibus homines seculares conuertantur ad ordinem.

Jerem. 2.

Rom. 9.

CAPVT